

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานศาลยุติธรรมในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการอำนวยความสะดวกทางอรรถคดีแก่ประชาชนในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์โดยข้าราชการตุลาการ จึงได้ดำเนินการจัดสร้างที่พักอาศัยให้เหมาะสมต่อการดำรงเกียรติ ฐานะ และภาพลักษณ์ของความเป็นตุลาการผู้พิพากษา เพื่อเป็นสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการตุลาการ โดยได้ดำเนินการร่วมกันระหว่างสำนักงาน ศาลยุติธรรม กรมโยธาธิการ และกรมธนารักษ์ โดยกรมโยธาธิการเข้ามาทำหน้าที่ดูแลและ ให้คำปรึกษาด้านงานก่อสร้างส่วนกรมธนารักษ์โดยหน่วยงานราชพัสดุเข้ามาดูแลในด้านที่ดินสำหรับก่อสร้างอาคารที่พักข้าราชการตุลาการ ซึ่งจากการดำเนินการตามแผนงานต่างๆ พบว่าที่ดินราชพัสดุมีการครอบครองการใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานต่างๆจำนวนมาก ทั้งนี้ ที่ดินส่วนมากเป็นการก่อสร้างในแนวราบ จึงทำให้ที่ดินราชพัสดุมีจำนวนไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ดังนั้นเพื่อให้การใช้ที่ดินของราชพัสดุเป็นไปอย่างคุ้มค่า และได้ประโยชน์สูงสุด จึงเกิดนโยบายใหม่ในการปรับเปลี่ยนที่พักอาศัยจากแนวราบหลังเตี้ยหรือทาวน์เฮ้าส์ ไปเป็นการพักอาศัยในแนวสูงเพื่อให้ประหยัดพื้นที่และเพียงพอับความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการตุลาการ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาในการหาที่พักสำหรับข้าราชการตุลาการที่ต้องเดินทางโยกย้ายพื้นที่ในการปฏิบัติงานทุกๆ 2 ปี และต้องพักอาศัยในบ้านพักข้าราชการที่มีอยู่อย่างจำกัดในแต่ละห้องที่ หรือต้องไปหาอาคารพักอาศัยหรือ บ้านเช่าของเอกชน ซึ่งหายากและมีราคาแพง และบางครั้งไม่สามารถหาเช่าได้ในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่สถานภาพและการเดินทางไปปฏิบัติงาน แนวคิดเรื่องการพักอาศัยแนวสูงในรูปแบบอาคารชุดจึงเกิดขึ้น โดยดำเนินการเป็นแห่งแรกที่ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่มีหน่วยงานของศาลยุติธรรม และมีจำนวนข้าราชการตุลาการสูงสุด

ผู้พิพากษา ในฐานะตัวแทนพระมหากษัตริย์ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี รูปแบบการออกแบบที่อยู่อาศัยของข้าราชการตุลาการจึงต้องแสดงลักษณะเฉพาะ การก่อสร้างและเปิดใช้อาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ แห่งนี้ถือเป็นการเริ่มต้นและบุกเบิกการพักอาศัยในรูปแบบใหม่ของข้าราชการตุลาการและถือเป็นโครงการทดลอง นำร่อง ที่ผู้ออกแบบและผู้กำหนดนโยบายยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน การติดตามผลการใช้อาคารแห่งนี้จึงน่าจะช่วยรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ออกแบบอาคารพักอาศัยสำหรับข้าราชการตุลาการ และเป็นประโยชน์ต่อการนำแบบก่อสร้างชุดนี้ไปปรับใช้กับโครงการที่พักอาศัยข้าราชการตุลาการในพื้นที่อื่นๆต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้พื้นที่ใช้สอย พื้นที่สิ่งอำนวยความสะดวกและปัญหาในอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ
2. นำเสนอแนวทาง ปรับปรุงรูปแบบอาคารชุดพักอาศัยสำหรับข้าราชการตุลาการ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ครอบคลุมอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาการใช้พื้นที่ใช้สอย ปัญหาการอยู่อาศัยที่มีผลต่อลักษณะทางกายภาพของอาคารชุดพักอาศัย

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้มีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

1. การสำรวจและรวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษาครั้งนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) ซึ่งได้จาก

ก. การสำรวจโดยลงพื้นที่ เพื่อทำการสังเกตการณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมภายในอาคารชุดพักอาศัยที่ทำการศึกษา โดยวิธีการสังเกต สำรวจ ถ่ายรูป ลักษณะอาคารและพฤติกรรมการใช้งานจริงเปรียบเทียบกับแบบแปลนก่อสร้างที่มีอยู่เดิม

ข. จากการสัมภาษณ์และสอบถาม การใช้งานถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้าราชการตุลาการ ผู้อยู่อาศัยและผู้ดูแลอาคารชุด และคณะกรรมการบริหารอาคารชุดข้าราชการตุลาการ โดยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้พักอาศัยแต่ละหน่วยห้องชุดพักอาศัยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 60 ห้องชุด จากจำนวนผู้พักอาศัยจริง 75 ห้องชุด

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ รวมทั้งตำราทางวิชาการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (Literature Review) ที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัยในอาคารชุด การใช้พื้นที่และพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ จากนั้นจะได้นำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมและวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงในการทำการศึกษา

2. การวางแผนและออกแบบงานวิจัย ในการวางแผนวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดลักษณะการวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ (Qualitative) และทำการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการนำเสนอข้อมูล แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยข้าราชการตุลาการ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้คือ

3.1 วิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ สังเกตการณ์และการสอบถามถึงลักษณะการใช้พื้นที่ทางกายภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการอยู่อาศัยจริงมาจัดแบ่งประเภทและวิเคราะห์สาเหตุของที่มาของปัญหาและพิจารณาถึงแนวทางการแก้ปัญหาทางกายภาพตามหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ศึกษามา

3.2 วิเคราะห์โดยสังเกต พฤติกรรม การใช้อาคาร ความต้องการเฉพาะของผู้พิพากษา เพื่อสรุป ข้อดี-ข้อเสีย ของการออกแบบรวมทั้งจะได้พิจารณาว่าสิ่งใดคือข้อจำกัดในการทำให้การออกแบบไม่เกิดประโยชน์สูงสุดตรงตามความต้องการในการใช้งานจริง

4. สรุปผลและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบ

1.5 นิยามศัพท์ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ในการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ข้าราชการตุลาการ หมายถึงผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการจัดสรรอาคารที่พักของผู้พิพากษาศาลยุติธรรม

อาคารชุดพักอาศัย หมายถึง อาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ แจ่งวัฒนะ ของสำนักงานศาลยุติธรรม

ผู้พักอาศัย หมายถึง ผู้มีสิทธิพักอาศัยที่คณะกรรมการฯ อนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยในอาคารชุดพักอาศัย

บริวาร หมายถึง บิดามารดา คู่สมรส บุตร ญาติ คนรับใช้ หรือบุคคลที่คณะกรรมการฯ อนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยในอาคารที่พักได้

ค่าบำรุงรักษาและค่าใช้จ่ายส่วนกลาง หมายถึง

เงินค่าบำรุงสวัสดิการอาคารที่พักเป็นรายเดือน นับแต่วันทำสัญญาจนกว่าจะส่งมอบอาคารที่พักคืน ค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ค่าทำความสะอาด ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าเวรยาม ในบริเวณสถานที่อันเป็นส่วนรวมกัน หรือค่าบริการอื่นๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันถ้าหากมีตลอดระยะเวลาที่ได้สิทธิพักอาศัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัญหาเกี่ยวกับการอยู่อาศัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบ
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการออกแบบอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ



ศูนย์วิทยพัชพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย